

KORRALDUS

29. detsember 2020 nr 463

**Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkte 2 ja 3 ning lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) asendada punktide 20⁴–20⁷ sissejuhatavas lauseosas tekstiosa „3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud)“ tekstiosaga „10. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud)“;

2) sõnastada punkt 20⁸ järgmiselt:

„20⁸. Alates 11. jaanuarist 2021. a kuni 17. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) kehtestatakse liikumisvabaduse piirang Harju ja Ida-Viru maakonna haridusasutustes järgmiselt:

1) õppijad ei või viibida ja liikuda üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste ja rakenduskõrgkoolide ning ülikoolide õppehoonetes, milleks loetakse vaid õppetegevuseks kasutatavaid ruume;

2) alapunktis 1 sätestatud ei kohaldata üldhariduskoolide 1.–4., 9. ja 12. klassi õpilastele;

3) alapunktis 1 sätestatud ei kohaldata, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul konsultatsioone õpitulemuste saavutamiseks või sooritavad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel;

4) alapunktides 2 ja 3 sätestatud juhul toimub õpperuumis tegevuse iseloomu arvesse võttev hajutamine ning väljaspool õpperuumi võivad koos viibida ja liikuda kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;

5) siseruumis kantakse maski. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik;

6) tagatud on desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt.

Punktis nimetatud tingimusi ei kohaldata koolidele, kus enamik õpilasi on tõhustatud või eritoel, koolieelsetele lasteasutustele ja puudega isikute tegevustele.“;

3) tunnistada kehtetuks punkt 20¹⁰.

2. Korraldus jõustub 30. detsembril 2020. a, korralduse punkti 1 alapunkt 2 jõustub 11. jaanuaril 2021. a.

3. Korraldus avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igaühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti üleüldine avalik huvi viiruse leviku ja inimeste massilise haigestumise ning tervishoiusüsteemi ülekoormuse vältimiseks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi. Arvestada tuleb ka seda, et nakatunute ja surmajuhtumite arv on kogu maailmas, sealhulgas Eestis endiselt tõusutrendis. Haiglaravi vajavate haigestunute arvu tõus võib ohustada tervishoiusüsteemi toimepidevust ja seda väga lühikese aja jooksul.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uude ohtliku nakkushaigusega, Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta, abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue, abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning see toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

28. detsembri 2020. a seisuga on Eesti COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta 558,70. Viimase ööpäevaga lisandus 2876 testi tulemust, nendest 416 olid positiivsed. Haiglaravil on 430 patsienti, juhitaval hingamisel on 20 patsienti. Kokku on Eestis koroonaviiruse tagajärjel surnud 213 inimest.

Korralduses ette nähtud piirangud on vajalikud, kuna koroonaviiruse SARS-CoV-2 levik Eestis on endiselt laialdane ning Harju ja Ida-Viru maakonnas endiselt laialdasim Eestis. 28. detsembri

2020. a seisuga on Ida-Viru maakonna haigestumus 100 000 elaniku kohta viimasel 14 päeval 978,71 ning Harjumaal 724,10.

Seetõttu on nõuete kehtestamine tõhus ning proportsionaalne meede rahvatervise kaitseks. Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldusega nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud erinevad liikumisvabaduse piirangud. Piirangute kehtestamisel on arvestatud, et neid rakendades oleks inimestel võimalik suurel määral jätkata oma tavapärase eluga.

Käesoleva aasta septembri lõpus, kui koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatavasse COVID-19 haigusesse nakatumine hakkas kiiresti kasvama, muutis Vabariigi Valitsus viiruse leviku tõkestamiseks varasemaid piiranguid ja vähendas alates 29. septembrist 2020. a avalikel koosolekutel ja avalikel üritustel osalejate ja spordivõistlustel siseruumides osalejate arvu 1500 osalejalt 750 osalejale.

Koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku jätkuva kiire kasvu tõttu kehtestas Vabariigi Valitsus alates 16. novembrist 2020. a lisapiirangud klientide viibimisele ja liikumisele kaupluses, kaubanduskeskuste üldkasutatavates ruumides, toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalides, meelelahutusteenuse osutamise kohas ning avalikel koosolekutel ja avalikel üritustel, kus on osalejatele ette nähtud statsionaarne istekoht, väljaspool eelnimetatud ala. Nimetatud kohtades nähti ette koos liikuvate ja viibivate inimeste piirarv, olenevalt kohast kas kuni kaks või kuni kümme inimest üheskoos, ning nende kohustus hoida teiste inimestega vähemalt kahemeetrist vahemaad. Samuti nähti ette uus piirang, mille kohaselt kliendid ei tohi toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalides ja meelelahutusteenuse osutamise kohas viibida ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Kõikide nimetatud piirangute kohaldamisel nähti ka ette juhud, kui piirangut ei kohaldata. Vabariigi Valitsus kehtestas 23. novembri 2020. a korraldusega lisapiirangud, nähes ette üldise maski kandmise kohustuse kõikides avalikes siseruumides ning nn 2+2 reegli avalikes siseruumides liikumiseks ja viibimiseks. Samuti vähendati avalikel üritustel osaleda lubatud isikute arvu selliselt, et siseruumides toimuvatel üritustel, kus osalejatele on tagatud statsionaarne istekoht, on lubatud osaleda kuni 400 inimesel, teistel siseruumides toimuvatel üritustel võib osaleda kuni 250 inimest. Õues toimival üritusel võib osaleda kuni 500 inimest. Võttes arvesse viiruse laialdast levikut Harju ja Ida-Viru maakonnas, kehtestas Vabariigi Valitsus juba 23. novembril 2020. a neis maakondades lisapiirangud huvihariduse, huvitegevuse, täienduskoolituse ja täiendõppe läbiviimisele ja sportimisele siseruumides. Samuti kehtestati Harju ja Ida-Viru maakonnas statsionaarsete istekohtadega ruumides toimuvatele tegevustele koos üldise osalejate piirmäära vähendamisega ka ruumi kuni 50% täituvuse piirang.

3. detsembril 2020. a kehtestatud korraldusega muutus alates 5. detsembrist 2020. a kohustuslikuks tagada, et siseruumis asuvate kaupluste müügisaalides, teenuse osutaja

teenindussaalides ning kaubandusettevõtete üldkasutatavates ruumides ei ületaks inimeste arv 50% ruumi täituvusest. Lisaks piirati toitlustusettevõtete ja meelelahutusasutuste lahtiolekuaega kuni kella 22.00-ni senise kella 00.00 asemel. Ka statsionaarse istekohata avalikud üritused ning siseruumides toimuvad spordi- ja liikumisüritused peavad lõppema hiljemalt kell 22.00. Arvestades tervishoiualast kriitilist olukorda Ida-Viru maakonnas, piirati korraldusega selles maakonnas siseruumides toimuvat huvitegevust, huviharidust, sportimist, treenimist ning spordi- ja liikumisürituste läbiviimist. Nimetatud tegevused lubati individuaalõppena ja individuaaltegevusena ning arvestades, et tegevuse läbiviimisel tuleb järgida nn 2+2 reeglit.

Viiruse leviku tõkestamiseks kehtestati 10. detsembril 2020. a kogu Eestis kehtivad tähtajalised lisapiirangud haridusasutustele, rangemad nõuded sportimisele ja treenimisele, sealhulgas spordivõistlustele, ning ka noorsootööl ja nii noorte kui ka täiskasvanute huviharidusele, huvitegevusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele. Samuti peatati kolmeks nädalaks spordi- ja liikumisürituste läbiviimine. Alates 14. detsembrist kuni 31. detsembrini 2020. a keelati õppijatel viibida ja liikuda üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste, rakenduskõrgkoolide ning ülikoolide õppehoonetes, välja arvatud juhul, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul konsultatsioone õpitulemuste saavutamiseks või sooritavad nad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel.

Ida-Viru maakonnas kehtestati ajutised piirangud veelgi ulatuslikumalt. Alates 12. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) keelati Ida-Viru maakonnas viibida meelelahutusteenuse osutamise kohas, saunades, spaades, basseinides, suletud on muuseumid, majutusteenuse osutamise kohad, spordiklubid, ujulad jts. Restoranides ja kohvikutes on lubati üksnes toidu kaasamüük. Statsionaarse istekohaga ja statsionaarse istekohata avalikud koosolekud, avalikud üritused, sealhulgas konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid nii siseruumides kui ka õues keelati Ida-Viru maakonnas ajutiselt. Erand nähti ette avalikele jumalateenistustele ja usulistele talitustele, võttes arvesse jõuluaega. Huvitegevus ja huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe lubati üksnes individuaaltegevusena, -õppena ja -spordina, sh distantisilt. Sportimine ja treenimine välistingimustes lubati individuaalselt.

Kuna vaatamata senistele Eesti-sisestele liikumisvabaduse piirangutele, sealhulgas palju rangematele piirangutele Ida-Viru maakonnas, haigestumine koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatavasse COVID-19 haigusse ei peatunud, vaid haiguse levik Harju maakonnas oli Terviseameti hinnangul endiselt laialdane ja kiire, kehtestati 23. detsembri 2020. a korraldusega ka täiendavad liikumisvabaduse piirangud lisaks senistele piirangutele Ida-Viru maakonnas ka Harju maakonnas. Ühtlasi pikendati Ida-Viru maakonnas kehtivaid tähtajalisi liikumisvabaduse piiranguid kuni 17. jaanuarini 2021. a.

Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2020. a korraldusega pikendati ka haridusasutustele kehtestatud liikumisvabaduste piiranguid kuni 10. jaanuarini 2021. a ning nähti ette, et õppehoonetes viibimise piirangut ei kohaldata 1.–4. klassi õpilastele. Selliselt anti, arvestades nakatumise näitajaid ning jõuluaega ja uusaastapidustusi, haridussüsteemile puhveraeg, et kontaktõppe taastamisega 2021. aasta alguses ei laieneks nakatumine kohe haridussüsteemi.

Muudatustega pikendatakse sportimisele ja treenimisele, sealhulgas spordivõistlustele, ning ka noorsootööl ja nii noorte kui ka täiskasvanute huviharidusele, huvitegevusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele kehtivaid piiranguid, mida ei rakendata Ida-Viru ning Harju maakonnas, kuni 10. jaanuarini 2021. a.

Samuti kehtestatakse Harju ja Ida-Viru maakonnas haridusasutustele piirangud alates 11. jaanuarist 2021. a kuni 17. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud). Korralduse kohaselt on Harju ja Ida-Viru maakonnas alates 11. jaanuarist 2021. a lubatud kontaktõpet läbi viia 1.–4. klassi, 9. klassi ning 12. klassi õpilastele.

Peale üksikisikute haigestumise mõjutab viiruse levik tuntavalt tervishoiusüsteemi toimepidevust alates koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse jaoks mõeldud haiglakohtade kriitiliselt vähenenud arvust lõpetades plaanilise ravi kättesaadavusega. Viiruse laialdasel levikul on tuntav negatiivne mõju kogu ühiskonnale (tööturg, ettevõtlus, haridus, vaba eneseteostus jm).

Arvestades Eesti väiksust ja inimeste liikuvust on endiselt suur oht, et viirus levib laialdasemalt ka mujale Eestisse. Meetmeid ja piiranguid peavad vajalikuks ka Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda ja Terviseamet.

51. nädalal tuvastatud haigusjuhtudest jäi nakatumiskoht teadmata 981 (34,7%). Nakkuse said perekonnas 769 inimest (27,2% üldarvust), tööl 490 (17,4%), mujal 249 (8,8%, kontakt haigega toimus huviringis, üritusel, sõpruskonnas, elukohas, trennis, koguduses, kloostri), õppeasutuses 75 (2,6%), haiglas 41 (1,4%), hoolekandeesutuses 107 (3,8%), välismaal 83 (2,9%), Kaitseväes 16 (0,6%), lasteasutuses 11 (0,4%).

51. nädalal on märgatavalt suurenenud haigete arv vanuserühmas 70–79 a (40%), 30–39 a (26%) ja üle 90 a (29%). Haigete arv vanuses 0–19 a ei muutunud. Võrreldes 50. nädalaga nakatumiskohtade muster märgatavalt ei muutunud.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korralduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär